

Caracas, 12 de Desembre de 1961

No. _____

Estimat amic Sunyer:

Quan vivia en el carrer Calabria i s'em acudia de veure'l, feia una caminadeta fins el carrer Gimera i la feiem petar fins que la meva dona impacient em telefonava. Sinó desde casa amb un cop de telefon xerravem llargament i entretinguda.

Ara malhauradament no és el mateix. Tant poc es pot dir en comparació del contacte directe, que m'és facil caure en l'eclipse epistolar. Però no es oblit ni desinterés, sinó un d'aquells dobles dolents, resultat d'amar deixant un dia per l'altre les ganes d'escriure. Com m'agradaria tenir-lo alhora! No s'en pot fer el carrec. La barreja caotica de matemàtiques i vida que efen les nostres conversacions no es retroba fàcilment. I és que tenim molt en comú: formació sense escola i predisposició en la sang. Anant pel mon es troba molta gent per a parlar de matemàtiques, pero en general son gent de molta escola, formació sistemàtica i sense eclipses. Jo m'he passat ben bé 14 anys de la meva d'isolament i els de Barcelona encara han estat pitjor puix les preocupacions econòmiques i la lluita quotidiana em deixaven el regust amarg d'una frustració infinita. Qui no pensava: si jo tingués la situació de tants llonzes que en el seu fur intern deploren, odien una feina per a la qual no estan fets. A la llarga m'hauria amargat la vida. En canvi ara em sento satisfet i empès per un optimisme invencible.

Lluito amb decisió amb problemes que normalment serien superiors a les meves forces. Però sento que la decisió em multiplica i que progresso lenta pero inexorablement. En una lletra no hi ha possibilitat de parlar-ne. Però un cop arribi al final, o a quelcom, que s'hi assembli, serà més facil de precisar i resumir. Segueixo amb els mateixos problemes. Son ells que em feren sortir de Barcelona. Hi ha investigacions que requereixen una tensió de la voluntat i una dedicació sense limits. A Espanya creuen o volen creure que tot es qüestió d'inspiració. Pensen que els bons científics son gent que en un bon matí optimista, després de menjar-se un bon ou ferret incitant, s'els hi ensen el geni i la creació es revela sola, llisa i fluent. I si no, no val la pena. Tot el demés es suor i un detall més. Corolari: tot el que es produeix en el país no val la pena de consideració. Ignorants.

I no solament a Espanya hi ha gent així. Per exemple el nucli matemàtic de Caracas es desfà a marques forçades. A L'Agost s'en va anar en Dedeker, ara s'en va en Varsavski cap a l'Argentina i el mes de Març s'en va en Balanzat. De matemàtic prpiament parlant quedaré jo tot sol. Altres col·legues poc creadors però de formació moderna també s'en van degut a les mateixes presions. Quedaran no obstant uns quaranta llonzes, la major part espanyols, que seguiràn ensenyant el poc que els queda del repertori de museu que estudiaren. Jo per ara estic segur i no tinc pressa per anar-m'en malgrat dels oferiments que s'em han fet. En aquests països d'America en particular en L'Argentina, Brasil, Mexic i Uruguay ja hi ha forts nuclis d'investigadors que saben el que açí ha passat. Han passat per Caracques diversos matemàtics de pas, entre ells: Erehsmann, Schwartz i Dieudonné de fama internacional i de categoria Treves, Abez i altres. He donat cursos interessants i seminaris i he assistit a molts seminaris. Ara això sembla que s'acabara. Pero ja tinc corde per temps i les condicions econòmiques son bones. Un altre factor negatiu es la passió política criolla. Ara estem en plena ofensiva de comunisme i d'odi al yanki. Una part important dels estudiants van entabanats per forces que venen de lluny i de Cuba. Alguns d'ells se senten atrets per la violència. Nosaltres però estem tranquils.- Seguiria sense parar.- Sobretot salut, felicitat i prosperitat. Records afectuosos a les seves cosines, bon Nadal i any nou i una forta abraçada del seu bon amic E. Bromberg

*Caracaras saludas y felices fiestas para los tres los suecos, los vicos y yo
¿Qui saben de Fi y Wilena? ¿cuál es su dirección? Saludos para ellos*